

שורטום דעין. דהא ליהו
נייל עין לישן משנה
דהא לישן גילי תחתיה
ובתל' עין כרי שישות
ירחום ריבף דהא דייק
רשום עין דייט פשוט
דכתיב סתם לישן יודיה
שכאר

תרוח הב"ח
(6) רש"י דק"ט
לפ"ל ר"ב מלא דהייט
מחלל ואל"כ פל כרזי
פ"י

[יקרא כ]
כל מחלל סודר זייט
לשן מרס זייט פן
כרזי ואל"כ זייט
ובתל' לשן פ"י כלי
כ"ל

תרוח דגרי"א
[ח] נ"ב' וישנה. ל"כ
דמ"ט ויכ"ט. ר"ב וישנה:

לעני רש"י
ד"ן ו"ל. דהת.
קל"ד. כה"ד. ובתו.

[ג] דהת ריב"ז וישנה
כ"י ח"ת פ"י וישנה
נפול ד"ק נ"ב. ונפול
ד"ר ק"ל ונפול
דכתיב ס"ו ד"ס ק"ו לכן
כרזי סתם לישן כ"ס
ס"ל וישנה וישנה
מ"ר ד"ס ד"ס וישנה
וכ"י ד"ס וישנה
ח"ל ס"ס מ"ו ס"ס
וה"ל כ"ס כ"ס וישנה
כ"י כ"ס וישנה וישנה

גליון הש"ס
נ"ב' משנה וכולך. ימות
כ"י פ"י: שום חסור ג"ס
ל' וישנה. כ"י פ"י
מחלל כ"ס כ"ס כ"ס
יעקב מן כ"ס כ"ס
מחלל וישנה וישנה
ל"קל"ט וישנה:

כ"ס פ"י
כ"י ח"ת א"כ

האז והאס נעשין גריה אחת: צבע. כמה סממין נרץ לנכס שמור
קליפת פן וסמית רחיים של נפחיס וכמה דברים וכולן נעשין
שמור ואינו יכול לנכסו ביורה אחת משנים ושלשה גוונים נפחיס
ושלשה מקומות: כל אחד ואחד עולה למיני. לכן מן האיס ושמור מן
האשה: כי אנפת בי. מפני שכעסם
עלי אפי מודה לך שלמונמי היה: ישוב
לו קרן. כרגלו ללמד מהס ולא
יכול ללחם: לבדו. הוא לבדו יודע
שהוא גם לבדו בעל הגם אינו מכירו:
ארחי. פשמיס כמו דרך גבר
בעלמה (מש"ל): ורבעי. פשמיס
לשן לרבעה: זרית. ביררת נפסה
שקורין וו"ן כמו (שפי"ה) ברחם
ועמרה: הברור. קל"ר נלע"ו:
ותורני. סקר ח' לשון מורה:
ותאורני. לשון פגירת כח נממס:
ודירתי. מן הכרור ואל"כ זרמני:
רביעיותיהם. ענת פשמיסן: הוא.
קודשא נרץ הוא סייעה שנטה
ממורו של יעקב ללחל לאה ואותו
היללה של האחרות היה: ולא
פידשו. את הדבר מונל: זכרים
בנקבות. נמי לאה: נקבות בזכרים.
ואם דינה כמו משוס כך דרשה
א"ש מרעס חמלה יולדת נקבה:
שמשתיין

ומורו תנא המשמש ממנו ליום השעיים כאלו שופך דמים מנא ידע
פחאים ה' תנו רבנן *שלשה שותפין יש בדם הקב"ה ואביו ואמו מוריע
וצפרנים ומח שבראשו ולובן שבעין אמו מורעת אדם שמכנו *עור
ובשר *וישערות ושחרר שבעין והקב"ה
נתן בו רוח ונשמה *וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן
ודבור פה והלך רגלים *ובינה והשכל וכיון
שרגיע ומנו להפטר מן העולם הקב"ה נוטל הלך והלך אביו ואמו
אנישי פרו מלחא וישרי בשרא לכלבא דרש רב חיננא בר פפא מאי דכתיב
עושה גדולות עד אין חקר ונפלאות
עד אין מספר בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם
למעלה ספק משחמר ספק אין משחמר ואילו הקב"ה צד העובר
במעו אשה פתוחה ופיה למפה ומשחמר
דבר אחד אדם נתן חפציו לקב מאונים כל זמן שמכבד יורד למטה
ואילו הקב"ה כל זמן שמכבד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן
שמכבד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן שמכבד יורד למטה
הולך עולה למעלה דרש רבי יוסי הגלילי מאי דכתיב *אורך (ה')
על כי נוראות נפילתי נפלאים מעשך ונפשי יודעת מאד בא
וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם נתן הפץ ברכת צוורה
ופיה למעלה ספק משחמר ספק אין משחמר ואילו הקב"ה צד
העובר במעו אשה וכולם עולין למין אחד דבר אחד דבר
אחד אדם נתן סמנין ליורה בולן עולין לצבע אחד ואילו הקב"ה צד
העובר במעו אשה כל אחת ואחת עולה למינו דרש רב יוסף מאי
דכתיב *אורך ה' כי אנפת בי ישב אפך ותנחמני כמה הכתוב מדבר
בשני בני אדם שיצאו לסחורה ישב לו קיץ לאחד מהן התחיל מדורף
ומגדף לימים שמעו שטבעה ספינתו של חבירו בים התחיל מדדה
ומשבח לכן נאמר ישוב אפך ותנחמני והיינו דאמר רבי אלעזר מאי
דכתיב *עושה נפלאות (גדולות) לבדו ובוחר שם כבודו לעולם אפילו
בעל הגם אינו מכיר בנסו דייש רבי חנינא בר פפא מאי דכתיב *ארוחו
ורבעי זרית וכל דרכי הסכנת מלמד שלא נוצר אדם מן כל המפה
אלא מן הברור שבה תנא דבי רבי ישמעאל משל לאדם שורה בבית
הגרנות נוטל את האוכל ומציה את הפסולת כדרכי אברו *רבי אבהו
רמי כתיב ותורני חיל וכתיב *האל המאורני חיל *אמר דוד לפני
הקב"ה רבשע זריתי וזרתי דרש רבי אבהו מאי דכתיב *מי מנה עפר
יעקב ומספר את רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר את רביעיותיהם
של ישראל מתי חבא טיפה שהצדיק נוצר הימנה ועל דבר זה נסמית
עיניו של בלעם הרשע אמר מי שהוא סהור וקדוש ומשרתו סהורים וקדושים
יצין בדבר זה מיד נסמית עיניו דכתיב *נאם הגבר שחום העין והיינו דאמר
רבי יוחנן מאי דכתיב *וישכב עמה בלילה הוא מלמד שהקב"ה סייע
באותו מעשה שנאמר *יששבר חמור גרם *חמור גרם לו ליששבר *אמר
רבי יצחק אמר רבי *אמי אשה מורעת תחילה יולדת זכר איש מוריע
תחילה יולדת נקבה שנתאמר *אשה כי תוריע וילדה זכר תנו רבנן
בראשונה היו אומרים אשה מורעת תחילה יולדת זכר איש מוריע
תחילה יולדת נקבה ולא פירשו חכמים את הדבר עד שבא רבי צדוק
ופירשו *אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפרן ארס ואת דינה בתו תלה
הזכרים בנקבות ונקבות בזכרים *יהיו בני אולם אנשים גבורי
חיל דורכי קשת ומרבים בנים ובני בניו של אדם להרבות בנים ובני
בנים אלא מתוך שמשתיין

מאי קרא. דמשמעין אותו כיוס הלידה: גורך. לשון מירוס
דהיינו מר דדמי לנשונה: למה ולד דומה: חבלי. לערה: רקמתי.
היינו יורה רלשונה וכמ"כ במחמיות דהיינו מדור פתחון: דרך
השמישן. האיס פניו למטה כן זכר נוטל פניו למטה ונקבה פניה
למעלה הילך נקבה נרעה להספק תורה אור
דהא כשהיא נמני אמה פניה למטה
כלאמרין (6) לעיל ו: [רלשו לו כין
נרמין] אלז זכר אין נרץ להספק: מפני שר
קשה לאשה וקשה לולד. מפני שר
במדור הסתחון. קשה ללשה לא
ידענא למאי: זרע מלכן את הולד
שנברלח העין מן האז והאס אינו
מגיעליו: מזורו. חוק ובריח: ליום
תשעים. לשליש ימים היו מיומו: מנא
ידע. הא לא ידע אימת מעברה:
קלסתר. זו: מראה העין. שא"פ
שנברלח העין מן האז והאס אינו
רואה מדע שהרי המה יש לו עינים
יש לו שפחיס יש לו אוינס ואינו
רואה ולא שומע ולא מדבר: פרו
מילחא. השלך המלג מן הכשר וסוד
אינו ראו אלל לכלכס ק הנשמה
היא מלח לגוף לקיימו כיון שהלכה
או מקרית הגוף: עולה למעלה.
דמני לעיל אחרונים דר נמדור
העליון: כולין עולין למין אחד. זרע
האז

ומורו תנא המשמש ממנו ליום השעיים כאלו שופך דמים מנא ידע
פחאים ה' תנו רבנן *שלשה שותפין יש בדם הקב"ה ואביו ואמו מוריע
וצפרנים ומח שבראשו ולובן שבעין אמו מורעת אדם שמכנו *עור
ובשר *וישערות ושחרר שבעין והקב"ה
נתן בו רוח ונשמה *וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן
ודבור פה והלך רגלים *ובינה והשכל וכיון
שרגיע ומנו להפטר מן העולם הקב"ה נוטל הלך והלך אביו ואמו
אנישי פרו מלחא וישרי בשרא לכלבא דרש רב חיננא בר פפא מאי דכתיב
עושה גדולות עד אין חקר ונפלאות
עד אין מספר בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם
למעלה ספק משחמר ספק אין משחמר ואילו הקב"ה צד העובר
במעו אשה פתוחה ופיה למפה ומשחמר
דבר אחד אדם נתן חפציו לקב מאונים כל זמן שמכבד יורד למטה
ואילו הקב"ה כל זמן שמכבד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן
שמכבד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן שמכבד יורד למטה
הולך עולה למעלה דרש רבי יוסי הגלילי מאי דכתיב *אורך (ה')
על כי נוראות נפילתי נפלאים מעשך ונפשי יודעת מאד בא
וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם נתן הפץ ברכת צוורה
ופיה למעלה ספק משחמר ספק אין משחמר ואילו הקב"ה צד
העובר במעו אשה וכולם עולין למין אחד דבר אחד דבר
אחד אדם נתן סמנין ליורה בולן עולין לצבע אחד ואילו הקב"ה צד
העובר במעו אשה כל אחת ואחת עולה למינו דרש רב יוסף מאי
דכתיב *אורך ה' כי אנפת בי ישב אפך ותנחמני כמה הכתוב מדבר
בשני בני אדם שיצאו לסחורה ישב לו קיץ לאחד מהן התחיל מדורף
ומגדף לימים שמעו שטבעה ספינתו של חבירו בים התחיל מדדה
ומשבח לכן נאמר ישוב אפך ותנחמני והיינו דאמר רבי אלעזר מאי
דכתיב *עושה נפלאות (גדולות) לבדו ובוחר שם כבודו לעולם אפילו
בעל הגם אינו מכיר בנסו דייש רבי חנינא בר פפא מאי דכתיב *ארוחו
ורבעי זרית וכל דרכי הסכנת מלמד שלא נוצר אדם מן כל המפה
אלא מן הברור שבה תנא דבי רבי ישמעאל משל לאדם שורה בבית
הגרנות נוטל את האוכל ומציה את הפסולת כדרכי אברו *רבי אבהו
רמי כתיב ותורני חיל וכתיב *האל המאורני חיל *אמר דוד לפני
הקב"ה רבשע זריתי וזרתי דרש רבי אבהו מאי דכתיב *מי מנה עפר
יעקב ומספר את רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר את רביעיותיהם
של ישראל מתי חבא טיפה שהצדיק נוצר הימנה ועל דבר זה נסמית
עיניו של בלעם הרשע אמר מי שהוא סהור וקדוש ומשרתו סהורים וקדושים
יצין בדבר זה מיד נסמית עיניו דכתיב *נאם הגבר שחום העין והיינו דאמר
רבי יוחנן מאי דכתיב *וישכב עמה בלילה הוא מלמד שהקב"ה סייע
באותו מעשה שנאמר *יששבר חמור גרם *חמור גרם לו ליששבר *אמר
רבי יצחק אמר רבי *אמי אשה מורעת תחילה יולדת זכר איש מוריע
תחילה יולדת נקבה שנתאמר *אשה כי תוריע וילדה זכר תנו רבנן
בראשונה היו אומרים אשה מורעת תחילה יולדת זכר איש מוריע
תחילה יולדת נקבה ולא פירשו חכמים את הדבר עד שבא רבי צדוק
ופירשו *אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפרן ארס ואת דינה בתו תלה
הזכרים בנקבות ונקבות בזכרים *יהיו בני אולם אנשים גבורי
חיל דורכי קשת ומרבים בנים ובני בניו של אדם להרבות בנים ובני
בנים אלא מתוך שמשתיין

מאי קרא. דמשמעין אותו כיוס הלידה: גורך. לשון מירוס
דהיינו מר דדמי לנשונה: למה ולד דומה: חבלי. לערה: רקמתי.
היינו יורה רלשונה וכמ"כ במחמיות דהיינו מדור פתחון: דרך
השמישן. האיס פניו למטה כן זכר נוטל פניו למטה ונקבה פניה
למעלה הילך נקבה נרעה להספק תורה אור
דהא כשהיא נמני אמה פניה למטה
כלאמרין (6) לעיל ו: [רלשו לו כין
נרמין] אלז זכר אין נרץ להספק: מפני שר
קשה לאשה וקשה לולד. מפני שר
במדור הסתחון. קשה ללשה לא
ידענא למאי: זרע מלכן את הולד
שנברלח העין מן האז והאס אינו
מגיעליו: מזורו. חוק ובריח: ליום
תשעים. לשליש ימים היו מיומו: מנא
ידע. הא לא ידע אימת מעברה:
קלסתר. זו: מראה העין. שא"פ
שנברלח העין מן האז והאס אינו
רואה מדע שהרי המה יש לו עינים
יש לו שפחיס יש לו אוינס ואינו
רואה ולא שומע ולא מדבר: פרו
מילחא. השלך המלג מן הכשר וסוד
אינו ראו אלל לכלכס ק הנשמה
היא מלח לגוף לקיימו כיון שהלכה
או מקרית הגוף: עולה למעלה.
דמני לעיל אחרונים דר נמדור
העליון: כולין עולין למין אחד. זרע
האז

ומורו תנא המשמש ממנו ליום השעיים כאלו שופך דמים מנא ידע
פחאים ה' תנו רבנן *שלשה שותפין יש בדם הקב"ה ואביו ואמו מוריע
וצפרנים ומח שבראשו ולובן שבעין אמו מורעת אדם שמכנו *עור
ובשר *וישערות ושחרר שבעין והקב"ה
נתן בו רוח ונשמה *וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן
ודבור פה והלך רגלים *ובינה והשכל וכיון
שרגיע ומנו להפטר מן העולם הקב"ה נוטל הלך והלך אביו ואמו
אנישי פרו מלחא וישרי בשרא לכלבא דרש רב חיננא בר פפא מאי דכתיב
עושה גדולות עד אין חקר ונפלאות
עד אין מספר בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם
למעלה ספק משחמר ספק אין משחמר ואילו הקב"ה צד העובר
במעו אשה פתוחה ופיה למפה ומשחמר
דבר אחד אדם נתן חפציו לקב מאונים כל זמן שמכבד יורד למטה
ואילו הקב"ה כל זמן שמכבד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן
שמכבד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן שמכבד יורד למטה
הולך עולה למעלה דרש רבי יוסי הגלילי מאי דכתיב *אורך (ה')
על כי נוראות נפילתי נפלאים מעשך ונפשי יודעת מאד בא
וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם נתן הפץ ברכת צוורה
ופיה למעלה ספק משחמר ספק אין משחמר ואילו הקב"ה צד
העובר במעו אשה וכולם עולין למין אחד דבר אחד דבר
אחד אדם נתן סמנין ליורה בולן עולין לצבע אחד ואילו הקב"ה צד
העובר במעו אשה כל אחת ואחת עולה למינו דרש רב יוסף מאי
דכתיב *אורך ה' כי אנפת בי ישב אפך ותנחמני כמה הכתוב מדבר
בשני בני אדם שיצאו לסחורה ישב לו קיץ לאחד מהן התחיל מדורף
ומגדף לימים שמעו שטבעה ספינתו של חבירו בים התחיל מדדה
ומשבח לכן נאמר ישוב אפך ותנחמני והיינו דאמר רבי אלעזר מאי
דכתיב *עושה נפלאות (גדולות) לבדו ובוחר שם כבודו לעולם אפילו
בעל הגם אינו מכיר בנסו דייש רבי חנינא בר פפא מאי דכתיב *ארוחו
ורבעי זרית וכל דרכי הסכנת מלמד שלא נוצר אדם מן כל המפה
אלא מן הברור שבה תנא דבי רבי ישמעאל משל לאדם שורה בבית
הגרנות נוטל את האוכל ומציה את הפסולת כדרכי אברו *רבי אבהו
רמי כתיב ותורני חיל וכתיב *האל המאורני חיל *אמר דוד לפני
הקב"ה רבשע זריתי וזרתי דרש רבי אבהו מאי דכתיב *מי מנה עפר
יעקב ומספר את רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר את רביעיותיהם
של ישראל מתי חבא טיפה שהצדיק נוצר הימנה ועל דבר זה נסמית
עיניו של בלעם הרשע אמר מי שהוא סהור וקדוש ומשרתו סהורים וקדושים
יצין בדבר זה מיד נסמית עיניו דכתיב *נאם הגבר שחום העין והיינו דאמר
רבי יוחנן מאי דכתיב *וישכב עמה בלילה הוא מלמד שהקב"ה סייע
באותו מעשה שנאמר *יששבר חמור גרם *חמור גרם לו ליששבר *אמר
רבי יצחק אמר רבי *אמי אשה מורעת תחילה יולדת זכר איש מוריע
תחילה יולדת נקבה שנתאמר *אשה כי תוריע וילדה זכר תנו רבנן
בראשונה היו אומרים אשה מורעת תחילה יולדת זכר איש מוריע
תחילה יולדת נקבה ולא פירשו חכמים את הדבר עד שבא רבי צדוק
ופירשו *אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפרן ארס ואת דינה בתו תלה
הזכרים בנקבות ונקבות בזכרים *יהיו בני אולם אנשים גבורי
חיל דורכי קשת ומרבים בנים ובני בניו של אדם להרבות בנים ובני
בנים אלא מתוך שמשתיין

מאי קרא. דמשמעין אותו כיוס הלידה: גורך. לשון מירוס
דהיינו מר דדמי לנשונה: למה ולד דומה: חבלי. לערה: רקמתי.
היינו יורה רלשונה וכמ"כ במחמיות דהיינו מדור פתחון: דרך
השמישן. האיס פניו למטה כן זכר נוטל פניו למטה ונקבה פניה
למעלה הילך נקבה נרעה להספק תורה אור
דהא כשהיא נמני אמה פניה למטה
כלאמרין (6) לעיל ו: [רלשו לו כין
נרמין] אלז זכר אין נרץ להספק: מפני שר
קשה לאשה וקשה לולד. מפני שר
במדור הסתחון. קשה ללשה לא
ידענא למאי: זרע מלכן את הולד
שנברלח העין מן האז והאס אינו
מגיעליו: מזורו. חוק ובריח: ליום
תשעים. לשליש ימים היו מיומו: מנא
ידע. הא לא ידע אימת מעברה:
קלסתר. זו: מראה העין. שא"פ
שנברלח העין מן האז והאס אינו
רואה מדע שהרי המה יש לו עינים
יש לו שפחיס יש לו אוינס ואינו
רואה ולא שומע ולא מדבר: פרו
מילחא. השלך המלג מן הכשר וסוד
אינו ראו אלל לכלכס ק הנשמה
היא מלח לגוף לקיימו כיון שהלכה
או מקרית הגוף: עולה למעלה.
דמני לעיל אחרונים דר נמדור
העליון: כולין עולין למין אחד. זרע
האז

ומורו תנא המשמש ממנו ליום השעיים כאלו שופך דמים מנא ידע
פחאים ה' תנו רבנן *שלשה שותפין יש בדם הקב"ה ואביו ואמו מוריע
וצפרנים ומח שבראשו ולובן שבעין אמו מורעת אדם שמכנו *עור
ובשר *וישערות ושחרר שבעין והקב"ה
נתן בו רוח ונשמה *וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן
ודבור פה והלך רגלים *ובינה והשכל וכיון
שרגיע ומנו להפטר מן העולם הקב"ה נוטל הלך והלך אביו ואמו
אנישי פרו מלחא וישרי בשרא לכלבא דרש רב חיננא בר פפא מאי דכתיב
עושה גדולות עד אין חקר ונפלאות
עד אין מספר בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם
למעלה ספק משחמר ספק אין משחמר ואילו הקב"ה צד העובר
במעו אשה פתוחה ופיה למפה ומשחמר
דבר אחד אדם נתן חפציו לקב מאונים כל זמן שמכבד יורד למטה
ואילו הקב"ה כל זמן שמכבד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן
שמכבד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן שמכבד יורד למטה
הולך עולה למעלה דרש רבי יוסי הגלילי מאי דכתיב *אורך (ה')
על כי נוראות נפילתי נפלאים מעשך ונפשי יודעת מאד בא
וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם נתן הפץ ברכת צוורה
ופיה למעלה ספק משחמר ספק אין משחמר ואילו הקב"ה צד
העובר במעו אשה וכולם עולין למין אחד דבר אחד דבר
אחד אדם נתן סמנין ליורה בולן עולין לצבע אחד ואילו הקב"ה צד
העובר במעו אשה כל אחת ואחת עולה למינו דרש רב יוסף מאי
דכתיב *אורך ה' כי אנפת בי ישב אפך ותנחמני כמה הכתוב מדבר
בשני בני אדם שיצאו לסחורה ישב לו קיץ לאחד מהן התחיל מדורף
ומגדף לימים שמעו שטבעה ספינתו של חבירו בים התחיל מדדה
ומשבח לכן נאמר ישוב אפך ותנחמני והיינו דאמר רבי אלעזר מאי
דכתיב *עושה נפלאות (גדולות) לבדו ובוחר שם כבודו לעולם אפילו
בעל הגם אינו מכיר בנסו דייש רבי חנינא בר פפא מאי דכתיב *ארוחו
ורבעי זרית וכל דרכי הסכנת מלמד שלא נוצר אדם מן כל המפה
אלא מן הברור שבה תנא דבי רבי ישמעאל משל לאדם שורה בבית
הגרנות נוטל את האוכל ומציה את הפסולת כדרכי אברו *רבי אבהו
רמי כתיב ותורני חיל וכתיב *האל המאורני חיל *אמר דוד לפני
הקב"ה רבשע זריתי וזרתי דרש רבי אבהו מאי דכתיב *מי מנה עפר
יעקב ומספר את רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר את רביעיותיהם
של ישראל מתי חבא טיפה שהצדיק נוצר הימנה ועל דבר זה נסמית
עיניו של בלעם הרשע אמר מי שהוא סהור וקדוש ומשרתו סהורים וקדושים
יצין בדבר זה מיד נסמית עיניו דכתיב *נאם הגבר שחום העין והיינו דאמר
רבי יוחנן מאי דכתיב *וישכב עמה בלילה הוא מלמד שהקב"ה סייע
באותו מעשה שנאמר *יששבר חמור גרם *חמור גרם לו ליששבר *אמר
רבי יצחק אמר רבי *אמי אשה מורעת תחילה יולדת זכר איש מוריע
תחילה יולדת נקבה שנתאמר *אשה כי תוריע וילדה זכר תנו רבנן
בראשונה היו אומרים אשה מורעת תחילה יולדת זכר איש מוריע
תחילה יולדת נקבה ולא פירשו חכמים את הדבר עד שבא רבי צדוק
ופירשו *אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפרן ארס ואת דינה בתו תלה
הזכרים בנקבות ונקבות בזכרים *יהיו בני אולם אנשים גבורי
חיל דורכי קשת ומרבים בנים ובני בניו של אדם להרבות בנים ובני
בנים אלא מתוך שמשתיין

מ"א קרא. דמשמעין אותו כיוס הלידה: גורך. לשון מירוס
דהיינו מר דדמי לנשונה: למה ולד דומה: חבלי. לערה: רקמתי.
היינו יורה רלשונה וכמ"כ במחמיות דהיינו מדור פתחון: דרך
השמישן. האיס פניו למטה כן זכר נוטל פניו למטה ונקבה פניה
למעלה הילך נקבה נרעה להספק תורה אור
דהא כשהיא נמני אמה פניה למטה
כלאמרין (6) לעיל ו: [רלשו לו כין
נרמין] אלז זכר אין נרץ להספק: מפני שר
קשה לאשה וקשה לולד. מפני שר
במדור הסתחון. קשה ללשה לא
ידענא למאי: זרע מלכן את הולד
שנברלח העין מן האז והאס אינו
מגיעליו: מזורו. חוק ובריח: ליום
תשעים. לשליש ימים היו מיומו: מנא
ידע. הא לא ידע אימת מעברה:
קלסתר. זו: מראה העין. שא"פ
שנברלח העין מן האז והאס אינו
רואה מדע שהרי המה יש לו עינים
יש לו שפחיס יש לו אוינס ואינו
רואה ולא שומע ולא מדבר: פרו
מילחא. השלך המלג מן הכשר וסוד
אינו ראו אלל לכלכס ק הנשמה
היא מלח לגוף לקיימו כיון שהלכה
או מקרית הגוף: עולה למעלה.
דמני לעיל אחרונים דר נמדור
העליון: כולין עולין למין אחד. זרע
האז